

Oponentský posudek diplomové/bakalářské práce

Název práce: Analýza vybraných potřeb jedinců žijících v sociálně vyloučených lokalitách města České Budějovice a České Velenice

Autor práce: Bc. Lucie Bělochová

Obor studia: Etika v sociální práci

Posudek vypracoval: Mgr. Petra Tlčimuková, Ph.D.

Datum: 16. 4. 2021

Předkládaná diplomová práce se zabývá otázkou psychosociálních potřeb jedinců žijících v sociálně vyloučených lokalitách, jež si dává za úkol zmapovat a analyzovat. Strukturu práce nehodnotím příliš pozitivně. Teoretická část je nepoměrně delší než výzkumná, která má být ovšem těžištěm předkládané diplomové práce. S tím souvisí také fakt, že kapitoly 3 – 5 měly být zařazeny spíše do výzkumné části. Po obsahové stránce jsou tyto kapitoly místy úsměvné, a to zejména když autorka předkládá vlastní dojmy týkající se stavu panelových domů či rozvodů elektřiny (přínejmenším zde absentuje odkaz na zdroje). Zdá se, že také na základě vlastních dojmů usuzuje, zda se jedná o prostorově vyloučenou lokalitu (zřejmý důsledek nekritického zacházení s konceptem vyloučené lokality). Oproti stávající struktuře bych chápala jako vhodnější věnovat se otázkám souvisejícím s konceptem vyloučených lokalit včetně kritiky, která se s konceptem souvisí, a v dalším kroku by bylo vhodné přednést kapitolu pojednávající výzkumy, které se zabývají analýzou potřeb spolu s metodologickou diskuzí nad možnými přístupy. Dále by autorka, v ideálním případě uvedla vlastní preference a směr vlastního výzkumu reagující na akademické diskuze v těchto dvou oblastech. Není jasné, z jakého úhlu pohledu chce autorka dané téma pojednat – tuto nejasnost podtrhuje právě způsob nesourodého zařazení kapitol (psychologie etnicity, Maslowova teorie potřeb – absentuje jasné vyhranění se autorky či vyjasnění, jakým způsobem chce oba tyto přístupy komplementárně uplatnit a jak souvisí s metodami sociální práce, kterými se zabývá v kapitole 8). Demonstrovat průběh a výsledky šetření až v závěru práce (viz s. 6) považuji za poměrně velký nedostatek, zejména vzhledem k tomu, že se jedná o diplomovou práci. Zároveň jsou data z výzkumu útržkovitě využívány již v první části práce.

Ve výzkumné části představuje základní výzkumné otázky. Není ovšem jednoznačně určeno, o jakých potřebách má být v rozhovoru řeč (s. 41) a není zřejmé, jak autorka dospěla od výzkumných otázek k otázkám pokládaných respondentům (zde by měla být patrná provázanost). Kapitola nazvaná Metodika výzkumu představuje spíše použité výzkumné metody (záměna pojmů). Dle výběru literatury v této části se lze domnívat, že autorka volí psychologický přístup k výzkumu, ovšem chybí zde jasné propojení s teorií (viz výše). Dále není zřejmé, proč se autorka jala porovnávat vybrané lokality navzájem – existuje nějaká

metodologická legitimizace tohoto postupu? Zároveň není zřejmé, jakým způsobem došlo k výběru vzorku. Výběr vzorku respondentů je matoucí i ve vztahu k hlavním výzkumným otázkám (část rozhovorů byla provedena se sociálními pracovníky, zároveň není jasné, jakým způsobem došlo k výběru obyvatel žijících ve vybraných lokalitách, vzorek vykazuje významný genderový disbalanc a není nikde pojednáno, proč je výběr zaměřen na lidi, kteří v lokalitách žijí tak krátkou dobu – typický znak obyvatele?). Prezentace výsledků je více méně prezentací souhrnu odpovědí demonstrováného tabulkovými přehledy, což ne zcela odpovídá očekáváním od kvalitativního výzkumu. Struktura samotných rozhovorů je dle mého názoru příliš rigidní, tj. způsob dotazování neponechal příliš velký prostor pro formulování vlastních témat, pozic a reflexí stavu věcí. Autorka se zavazuje rozhovory analyzovat kódováním, ale způsob tohoto kódování není zřejmý (absence metodologického zdroje). Je možné při obhajobě toto pojednat a demonstrovat na empirickém materiálu, jakým způsobem ke kódování přistoupila?

Z mého hlediska tedy bude úspěšné hodnocení práce záležet na tom, zda autorka bude schopna vyjasnit svou výchozí teoretickou pozici a vyargumentovat zvolené výzkumné postupy. V obou bodech hodnotím práci spíše nedostatečně.